

Sosyoloji Derneği

Sosyoloji Derneği'nin Kuruluşunun 20. Yılını Kutluyoruz.

1990-2010

Resimleri Bulunan Sosyologlar Sırasıyla;

**Ziya GÖKALP, Prens Sabahattin, Tahir ÇAĞATAY, Niyazi BERKES, Hilmi Ziya ÜLKEN,
Z. Fahri FINDIKOĞLU, Behice BORAN, N. Şazi KÖSEMİHAL, Orhan TÜTENGİL,
İbrahim YASA, Mübeccel KIRAY, Fatma BAŞARAN**

2009-2010-2011

YILLARI YÖNETİM KURULU ÜYELERİ

Başkan : Birsen GÖKÇE

Başkan Yrd : Aytül KASAPOĞLU

Yazman Üye : Nilay ÇABUK KAYA

Sayman Üye : Aylin GÖRGÜN BARAN

Üye : Gülsen DEMİR

Üye : Dilek CİNDÖĞLU

Üye : Aykan ERDEMİR

DERNEK KODU: 06-36-025

SOSYOLOJİ DERNEĞİ

KURULUŞU VE AMACI

Sosyoloji derneği 18.01.1990 tarihinde Ankara’da 11 sosyologun öncülüğünde kurulmuştur. İlk genel kurulda 40 olan üye sayısı bugün 600’ü aşmıştır. Merkezi Ankara’da olan Dernek Bakanlar Kurulunun 10.02.1999 tarih ve 99/12405 sayılı kararı ile “ **Kamu yararına çalışan dernek**” statüsü kazanmıştır. Şubesi yoktur.

Dernek amacı tüzüğünde; Türkiye’de sosyolojinin anlaşılmasına, gelişmesine ve yaygınlaşmasına katkıda bulunmak, toplumbilimciler arasında birlik ve dayanışmayı sağlamak olarak ifade edilmiştir.

Dernek yukarıda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere aşağıdaki alanlarda etkinliklerini sürdürmektedir.

- a) Toplumbilim alanında araştırma yapmak,
- b) Yakın disiplin ve bilim dallarıyla ve bunlara ilişkin kuruluşlarla amaçları doğrultusunda işbirliği yapmak,
- c) Bilimsel nitelikte kongre, sempozyum, seminer, konferans, açıkoturum düzenlemek ya da benzeri etkinliklerde bulunmak,
- d) Toplumbilimcilerin mesleklerine ilişkin sorunlarına çözüm bulmakta yardımcı olmak ve bu konuda her türlü yasal girişimde bulunmak,
- e) Ülkemizde toplumbilimsel düşünüşün etkin ve yaygın bir kimlik kazanması amacıyla yayınlar yapmak,
- f) Toplumbilim dalında lisans ya da yüksek lisans yapan başarılı ve olanakları kısıtlı öğrencilere dernek gelirinin en az %10’u tutarında karşılıksız burs vermek.

Sosyoloji Derneği’nin kuruluşundaki tüzüğü 1990 yılında onaylanmıştır. Yeni Dernekler Yasası’nın 5253 sayıyla 2004 yılında çıkarılmasını izleyen genel kurallarda tüzük yasa maddelerine uygun hale getirilmiş ve 2009 yılında halen yürürlükte olan son şeklini almıştır.(Ek:1)

Dernek kurulduğu günden bu güne yirmi yıllık bir geçmiş içinde ülke düzeyinde yaptığı çeşitli bilimsel çalışmalarla toplum içinde adını duyurmayı başarmış ve giderek aranan, hizmet istenen bir kurum haline gelmiştir.

Dernek adına bu sürede 22 araştırma projesi yürütülmüş, çeşitli illerde toplam 20 toplantı düzenlenmiş, 22 kitap yayınlanmış ve diğer gönüllü kuruluşlarla işbirliği içinde çok sayıda toplantıya katkıda bulunulmuştur. Ayrıca 1998

yılından itibaren yılda iki kez olmak üzere bilimsel makaleler içeren 24 hakemli dergi yayınlanmıştır

Dernek bilimsel çalışmaların yanında bu çalışmaların topluma yansımaları amacıyla toplumla olan ilişkilerine özellikle önem vermiştir. Gönüllü kuruluşlarla, vakıf, dernek ve platformlarla işbirliği içinde topluma yönelik etkinliklerin planlanmasına katkı vermekte ve bu tür etkinliklerde sorumluluk alınmaktadır. Ayrıca gerek ulusal gerekse uluslararası kuruluşlarla da proje bazında ilişkiler sürdürülmektedir.

Bu doğrultuda Başbakanlık aile Araştırma kurumu, Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Sağlık Bakanlığı adına araştırmalar yürütülmüş, yurtiçi ve yurtdışından aldığı desteklerle örneğin TÜBİTAK, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Avrupa Birliği, UNICEF, NATO ve Dünya Bankası'ndan aldığı desteklerle projeler gerçekleştirmiştir.

Kongrelerimize yurt içi ve yurt dışından konuşmacı olarak bilim insanları davet edilmekte, konuya ilgili paneller düzenlenmektedir. Ayrıca bildirilerin yayınlanması sosyolojik çalışmaların geleceğe yansımaları açısından da Dernek önemli bir işlev yüklenmektedir.

Kurucu Üyeler:

Prof. Dr. Birsen **GÖKÇE** (H.Ü)

Prof. Dr. Özer **OZANKAYA** (Y.Ü)

Doç. Dr. Aytül **KASAPOĞLU** (A.Ü)

Doç. Dr. Y. Ziya **ÖZCAN** (ODTÜ)

Doç. Dr. Faruk **KOCACIK**(C.Ü)

Yrd. Doç. Dr. Ali **ERKUL** (C.Ü)

Doç. Dr. Feride **ACAR** (ODTÜ)

Doç. Dr. Ayşe **AYATA** (ODTÜ)

Doç. Dr. Yakın **ERTÜRK** (ODTÜ)

Yrd. Doç. Dr Nihat **ERDOĞAN** (E.Ü)

Yrd. Doç. Dr Mehmet **ECEVİT** (ODTÜ)

Kuruluştan Bu Yana Yönetim Kurulunda Görev Alanlar:

Birsen GÖKÇE	Nazan ÖZER
Aytül KASAPOĞLU	İhsan SEZAL
Yakın ERTÜRK	Ayşe GÜNDÜZ HOŞGÖR
Y. Ziya ÖZCAN	Zuhal GÜLER
Mehmet ECEVİT	Hüseyin GÜRSEL
Vildan AKAN	Handan ŞENAK
Meral DİNÇER	Demet KALENDER DEMİREZ
Hamza UYGUN	Şadiye ESENBİL
Aylin GÖRGÜN BARAN	Dilek CİNDÖĞLU
Nilay ÇABUK KAYA	Aykan ERDEMİR
Ahmet SALTİK	Kemal ULUSOY
	Ali ÇAĞLAR
	Gülşen DEMİR
	Melek İPEK

ÜYELİK:

Dernekte asıl ve fahri olmak üzere iki türlü üyelik vardır.

Derneğe asıl üye olma:

- A. Yerli ya da yabancı üniversitelerin herhangi birinden sosyoloji bilim dalı lisans diplomasına sahip olmak,
- B. Toplumbilim alanında öğretim üyesi ya da öğretim üye yardımcısı olmak,
- C. Yayınları, araştırmaları ya da çalışmaları ile toplumbilimci olarak tanınmış bulunmak.

Koşullardan birisini taşıyanlar iki üyenin teklifi ile Yönetim Kurulu kararı ile üye olurlar.

Üyelerin medeni hakları kullanma ehliyetine sahip ve 18 yaşını bitirmiş olmaları, onur kırıcı bir suçtan cezalandırılmamış bulunmaları, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmaları ve Türkiye’de yasalar çerçevesinde oturma hakkını elde etmiş bulunmaları zorunludur.

Derneğe fahri üye olma:

Toplum bilim ya da yakın dallarda derneğin amaçlarına uygun hizmetlerde bulunmuş olanlar Yönetim Kurulu kararı ile bu unvanı alabilirler. Bu üyelerin genel kurulda oy kullanma yetkileri yoktur.

Derneğin halen 3 fahri üyesi vardır. Asıl üye sayısı 600'ün üstündedir. Üniversitelerimizde öğretim veren 52 Sosyoloji Bölümünün hemen hemen hepsinden üyesi bulunan derneğin 400'ü aşkın üyesi üniversite mensubu olup, 52'si Profesördür. Yaklaşık 200 üye de sosyoloji lisansına sahip Orta Öğretimde Sosyoloji Felsefe grubu öğretmenliği, sınıf öğretmenliği yapan öğretmenlerle, bürokrasinin çeşitli kademelerinde çalışan sosyologlardan (DPT, TBMM, TRT, GAP, Adalet Bakanlığı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, Kalkınma Ajansları) oluşmaktadır. Ayrıca araştırma şirketlerinde çalışan çok sayıda sosyoloji mezunu vardır.

Derneğin yeni dönem **yıllık üyelik aidatı 20 TL olup**, ilk üyelikte, ayrıca **10 TL üye kayıt bedeli** olarak alınmaktadır. Gerekli koşulları sağlayan ve Derneğimize üye olmak isteyenlerin web sitemizde yer alan **ÜYE KAYIT FORMUNU** doldurarak, posta aracılığı ile dernek adresine göndermeleri gerekmektedir. Üyelik talebi takip eden ilk Yönetim Kurulu'nda görüşülerek karara bağlanır.

ETKİNLİKLERİ:

Sosyoloji Derneği kuruluş amacı olan “ Türkiye’de toplumbiliminin anlaşılmasına, gelişmesine ve yaygınlaşmasına katkı vermek, akademik ciddiyet ve sorumluluk içerisinde etkinliklerde ve yayınlarda bulunmak, Türk toplumbilimcileri arasında birlik ve dayanışmayı sağlamak” doğrultusunda bu güne kadar aşağıda belirtilen araştırma, ulusal kongre, bilimsel toplantı ve yayın faaliyetlerini gerçekleştirmiş bulunmaktadır.

I.Ulusal Kongreler

Derneğin en önemli etkinliği, artık geleneksel hale gelen Ulusal Kongreleridir. Kongrelerin en önemli özelliği de Anadolu’da, sosyoloji bölümü bulunan üniversitelerde ve Türkiye sorunlarını sosyoloji disiplini çerçevesinde irdeleyen konularda yapıyor olmasıdır. Kongreler kıdemli hocaların genç kuşaklarla buluştuğu, ülkenin çeşitli köşelerinden ve de yakın disiplinlerden gelen meslektaşların görüş, düşünce ve birikimlerini paylaştığı bir platform hatta bir ekol haline gelmiştir.

İlk kongre Derneğin kuruluşundan üç yıl sonra 1993 yılında İzmir’de “**Güncel Sosyolojik Gelişmeler**” başlığı altında Ege Üniversitesi’nde, ikinci kongre 1996 yılında Mersin’de Mersin Üniversitesinde “**Göç**” konusunda yapılmıştır. Üçüncü kongrede ise; Eskişehir’de 2000 yılında Anadolu Üniversitesinde “**Dünyada ve Türkiye’de Yeni Sosyolojik Arayışlar**” başlığıyla Farklılaşma/Çatışma/Bütünleşme konularında ve Sivas’ta 2003 yılında Cumhuriyet Üniversitesinde yapılan IV. Kongre’de ise “**Değişen Dünya ve Eşitsizlikler**” konusu işlenmiştir.

V. Kongre ise 2006 yılında Malatya’da İnönü Üniversitesinde “**Türkiye’de Güncel Toplumsal Sorunlar**” konusunda gerçekleşmiştir. Son kongre Adnan Menderes Üniversitesi Didim Yerleşkesi’nde “**Toplumsal Dönüşümler ve Sosyolojik Yaklaşımlar**” konusunda 2009 yılında yapılmıştır.

Kongrelere yurt içi ve yurt dışından konuşmacı olarak bilim insanları davet edilmekte, konuyla ilgili paneller düzenlenmektedir. Ayrıca bildirilerin yayınlanması sosyolojik çalışmaların geleceğe yansımaları açısından önemli bir işlevi yerine getirmektedir.

II. Araştırmalar

Yayınlanmış olan araştırmalara ait özet bilgiler “kitaplar” başlığında, “projeler” ve “araştırmalar” da ilgili başlıklar altında verilmiştir.

1. **Gecekondularda Aileler Arası Geleneksel Dayanışmanın Çağdaş Organizasyonlara Dönüşümü Araştırması**, 1991-1993, (T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu) (Y)
2. **GAP Bölgesi Baraj Aynası Altında Kalacak Yörelerde İstihdam Ve Yeniden Yerleştirme Sorunları Araştırması**, 1992-1994. (T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi) (Y)
3. **Aile Ve Çevre Konusunda Araştırma Ve Eğitim Projesi**, UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) 1994, (Y)
4. **Kırsal Kadınlara Yönelik Eğitim Seminerleri Projesi**, UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) 1996, (Urfa- Sinop) Yakın ERTÜRK (P)
5. **İşsizliğin Aile Yapısına Etkisi Araştırması**, 1996 (T.C. Başbakanlık Aile Araştırması Kurumu) Hamza UYGUN
6. **Doğu Anadolu’nun Kalkındırılması Çerçevesinde Kadının Bilinçlendirilmesi Projesi**, 1997 (Sivas- Erzurum). HIMOS (Hindu ve Müslümanların Kalkınma Programlarına Mali Yardım Kurumu- Hollanda) Vildan AKAN (P)
7. **Birecik Barajından Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı Ve Ekonomik Yatırımları İçin Planlama Ve Uygulama Projesi**, T.C. Başbakanlık GAP Bölge Kalkınma İdaresi ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı 1997-2000 (P)

Bu proje GAP Bölge Kalkınma İdaresi Öncülüğünde UNDP desteği ve Sosyoloji Derneği işbirliği ile, Sosyoloji Derneği Başkanı Birsen GÖKÇE yöneticiliğinde 12 kişilik bir ekip tarafından 1997-2000

yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Projede katkısı olanlar: Alan çalışması koordinatörlüğünde bulunan C. AYGÜL (Yük. Ziraat Müh.), O. AÇIKALIN (Sosyolog), Dr. Y.Z. ÖZCAN (Sosyolog), O. ESEN (Ekonomist), M.Ş. ÖCAL (Ekonomist), Arş. Gör. İ. TOKATLIOĞLU (Ekonomist), S. AYDOĞUŞ (Şehir ve Bölge Plancısı), E. YEŞİLNAÇAR (Zeoloji Müh.), İ. KOLOĞLU (Harita Müh.), E. AYMAN (Mimar), E. ÇELENK (CBS Uzmanı), A. TÜMAY (CBS Uzmanı)

8. **Şanlıurfa- Harran Ovaları Tarla-İçi ve Köy Geliştirme Projesi: Sosyal Etki Değerlendirmesi (P)**
9. **Aslantaş Barajı'nın Sosyo-Kültürel Etkileri, 2000 (Agrın Ltd. Şirketi Aracılığıyla Dünya Barajlar Komisyonu) A. ÇAĞLAR, Z. GÜLER, M.K.KAYNAR (P)**
10. **Yusufeli Barajı Yerleşim Yeri Tercihlerinin Belirlenmesi 2000 (Sahara Mühendislik) B.GÖKÇE, A. ÇAĞLAR, Y.Z.ÖZCAN (P)**
11. **Depremin Sosyolojik Araştırması, 2001 (Y)**
12. **Türkiye'de Yoksulluk ve Krizle Başa Çıkma Yolları ,2002 (Dünya Bankası) S. AYATA, Y.Z.ÖZCAN, A.G. AYATA, K.M.ÖZCAN (P)**
13. **Türkiye Sağlık Reformu Sosyal Değerlendirme Çalışması Projesi, 2003, S. AYATA (P)**
14. **Early Childhood Development (Erken Çocukluk Gelişimi) 2003, (UNICEF) Y.Z. ÖZCAN (P)**
15. **Yenihayat Projesi, Yoksulluğa Dayalı Sosyal Risklerin Azaltılması, Ankara Yenihayat Mahallesi Pilot Proje Uygulaması, A. KASAPOĞLU, 2006 (Ankara Ün. ve Sosyoloji Derneği işbirliği) (P)**
16. **Youth Seminar for Privatization: Threats and Opportunities within the Scope of EU Integration, AB Gençlik Eylem 05 projeleri kapsamında bir proje, 2006, Nilay ÇABUK KAYA (Sosyoloji Derneği AB işbirliği) (P)**
17. **Türkiye'de HIV ile Yaşayan İnsanların Hassasiyet Savunmasızlık Durumunun Değerlendirilmesi, 2007-2008 (UNDP Sosyoloji Derneği işbirliği) Aytül KASAPOĞLU başkanlığında bir ekip tarafından yürütülmüştür. (P)**

18. Kadının Siyaset Yaşamına Katılması 2008 AB Destekli proje Gönülbirliği Kültür ve Yardımlaşma Derneği tarafından yürütülmüştür. Sosyoloji Derneği ve Üniversiteli Kadınlar Ümitköy Şb. Ortak, Çayyolu Platformu iştirakçidir.
19. Bölesel Kalkınmanın Cansuyu GAP, GAPBKİ ve Sosyoloji Derneği 2010 (Tübitak Destekli) (Y)

III. Toplantılar

A. Dernek Tarafından Gerçekleştirilmiş Olan Toplantılar

- 1) Sosyoloji Eğitiminin Başlamasının 52. Yılı, DTCF, 22-23 Kasım 1991.
- 2) Toplum ve Çevre, TÇV, 8 Ocak 1993. (Türkiye Çevre Vakfı)
- 3) HABİTAT II. Gecekondularda Dayanışma ve Çağdaş Örgütler Paneli, İstanbul, 3 Haziran 1996.
- 4) HABİTAT II. Çevre Eğitiminde Ailenin Önemi Paneli, İstanbul, 4 Haziran 1996.
- 5) Kırsal Kadınlara Yönelik Eğitim Semineri, Şanlıurfa, 15 Kasım 1996.(UNDP)
- 6) Kırsal Kadınlara Yönelik Eğitim Semineri, Durağan-Sinop, 28 Mart 1997.(UNDP)
- 7) Akademik Aşamalarda Meslek İçi Standartların Oluşturulması ve Meslek Etiğinin Belirlenmesi Konulu Toplantı, ODTÜ, Ankara 11 Nisan 1997.
- 8) 1994-2002 yılları arasında her ayın 4. Perşembesi Ankara'da Dernek merkezinde, üye ve konukların katıldığı, bilimsel faaliyetlerin ve yapılmış araştırmaların sonuçlarının tartışıldığı "Sohbet Toplantıları" düzenlenmiştir.
- 9) Hilmi Ziya Ülken ve Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu'nun Doğumlarının 100. Yılında Anma Toplantısı, Ankara, 30 Kasım 2001 (Kültür Bakanlığı ve Hacettepe Üniversitesi)
- 10) Terör'ün Sosyal Dinamikleri ve Koruyucu Politikalar, Ankara 6-7 Nisan 2006 (NATO, TÜBİTAK ve İç İşleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü)

B. Derneğin Diğer Gönüllü Kuruluşların İşbirliğiyle Düzenlediği Toplantılar

- 1) **Günümüz İsveç Ailesi ve Cinsiyet Araştırmaları / Ulusal ve Global Yaklaşımlar.** ODTÜ, Ankara, 10 Ekim 1997. İsveç Araştırma Enstitüsü (İstanbul), İsveç Enstitüsü (Stockholm) ve ODTÜ Kadın Çalışmaları Yüksek Lisans Programı işbirliğiyle,
- 2) **Güneydoğu'nun Sosyo-kültürel ve Ekonomik Kalkınmasında Bir Model Oluşturma Festivali.** Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin çağrısı ve devlet ile gönüllü kuruluşların işbirliğiyle. İdil/Şırnak, 11-12 Ekim 1997.
- 3) **Türkiye Sorunlarına Çözüm Konferansı I.** 18 Sivil Toplum Kuruluşunun işbirliğiyle. Ankara, 24-27 Aralık 1997. Konferansın düzenlenmesinin yanı sıra beş dernek üyesi bilimsel çalışmalarını tebliğ olarak sunmuşlardır.
- 4) **Kamu Yönetiminin Denetim Boyutu.** Devlet Denetim Elemanları Derneği ve Kamu Yönetimi Uygulamaları Derneği ile birlikte düzenlenmiştir. 8 Mayıs 1998 TODAİE/Ankara.
- 5) Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin öncülüğünde sekiz gönüllü kuruluşla birlikte başlatılan **"Bizim İdil Projesi"**ni başka ilçelere yaymak amacıyla kırsal kesimin sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınması için gerekli dinamikleri belirlemek amacıyla düzenlenen sempozyuma katılım. (30 Mayıs 1998, Yıldız Teknik Üniv. Vakfı Maçka Tesisleri/İstanbul).
- 6) 25-27 Mayıs 1994 Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu'nun **III. Aile Şurası**na katılım. Çevre Bakanlığının Öncülüğünde 5-7 Haziran 1998, "Çevre Günü" kutlamalarına katılım. (Ankara ve İstanbul).
- 7) 21-22 Mayıs 1998 tarihinde **"Kamu Yönetiminde Kalite I. Ulusal Kongresi"** ne katılım. (TODAİE/Ankara)
- 8) **Türkiye Sorunlarına Çözüm Konferansı II.** 40 sivil toplum kuruluşunun katılımı ile Cumhuriyetimizin kuruluşunun 75. Yılı kutlamaları çerçevesinde 26-29 Ekim 1998' de DİE'de gerçekleştirilen toplantının düzenlenmesinde ve yürütülmesinde sorumluluk alınmıştır.
- 9) **Türkiye Sorunlarına Çözüm Konferansı III.** Ankara 2000.

21. yüzyılda Türkiye başlığıyla Ankara Üniversitesi ATAUM merkezinde 48 sivil toplum kuruluşunun (Gönüllü Kuruluşlar,

Dernek ve Vakıflar dahil) katkı ve işbirliği ile 3 gün süren 12 oturumda 40'ın üzerinde bildiri tartışılmıştır.

10) Türkiye Sorunlarına Çözüm Konferansı IV Ankara 2001.

Cumhuriyetin Yüzüncü yılında Temel Hedefler ve Çözüm Önerileri IV. Konferans 12 ilde, 12 Üniversite, 22 Meslek, Sendika ve Gönüllü Kuruluşun katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

11) Türkiye Sorunlarına Çözüm Konferansı V Ankara 2003.

Türkiye'nin Geleceği başlığını taşıyan V. Konferans Ankara'da TODAİE Enstitüsü'nde Ankara'da Cumhuriyetin 80. yılı kutlamaları çerçevesinde yapılmıştır. Sivil Toplum projesi olarak İç İşleri Bakanlığı'na desteklenmiştir. Sivil Toplum yanında Valilikler, Belediye Başkanlıkları düzenleme komisyonunda yer alarak katkı vermişlerdir. İdareciler Derneği ev sahipliği yapmıştır.

12) Türkiye Sorunlarına Çözüm Konferansı VI. Ankara 2007.

Türkiye'nin Geleceği için Yeni Arayışlar başlığında Ankara TODAİE'de yapılmıştır. Çankaya Kültür ve Sanat Vakfı Düzenleme Komitesi ev sahibi olarak destek vermiştir.

Sosyoloji Derneği 6 kez yapılan Türkiye Sorunlarına Çözüm Konferansı bilim ve düzenleme kurullarında görev almıştır. Bildiri verenler arasında dikkati çekecek sayıda sosyoloji mezunları ve dernek üyeleri vardır. Her konferans kitap haline getirilecek yayınlanmıştır.

C. Yönetim Kurulu Üyelerinin Çeşitli Tarihlerde Derneği Temsilen Başka Kuruluşlarca Düzenlenmiş Olan Toplantılara Katkıları

1. GAP Bölge İdaresi ve TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen, **GAP Sulamalarında Çiftçi Katılımının Değerlendirilmesi** ve Geleceği adlı toplantı. Şanlıurfa, 12 aralık 1995.
2. T.C. Başbakanlık UNDP (Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) **Sürdürülebilir Kalkınma ve GAP Semineri**, Şanlıurfa, 27-29 Mart 1995.
3. İzmir Alman Kültür Merkezi ve Ege Üniversitesi tarafından düzenlenen, **Türkiye'de Nüfus Artışı ve Gelişme Sempozyumu**, İzmir, 2-3 Kasım 1995.
4. Türkiye Ziraat Mühendisleri Odası'nın Habitat çerçevesinde düzenlediği, **"Kırdan Kente Göç"** Paneli, İstanbul, 5 Haziran 1996.

5. Küresel Denge Derneği tarafından Habitat Çerçevesinde düzenlenen, **Türkiye'de Sivil Toplum Kuruluşları Hareketinin Rio Zirvesinden Habitat H'ye Kadar Uzanan Zaman Dilimi İçindeki Tesirliliğinin Değerlendirilmesi** adlı toplantı. İstanbul, 6 Haziran 1996.
6. Türk Kütüphaneciler Demeği'nin düzenlediği, **Sivil Toplum Örgütleri Gözüyle Türkiye'de Kadının Eğitimi** adlı toplantı. TÜBİTAK, Ankara, 7 Aralık 1996.
7. T.C. Çevre Bakanlığı tarafından düzenlenen, **III. Çevre Şurası**, Belek-Antalya, 4 Aralık 1996.
8. Sosyal Hizmetler Uzmanları Derneği tarafından düzenlenen, **Küreselleşme ve İnsan Hakları** konulu konferans, Ankara, 13 Aralık 1996.
9. Umut Vakfı tarafından düzenlenen, **Bölgesel İşbirliğinin ve Demokrasinin Geliştirilmesinde Ulusal ve Uluslararası Sivil Toplum Kuruluşlarının Rolü: Türkiye, Balkanlar ve Ortadoğu** konulu sempozyum, İstanbul, 25-27 Nisan 1997.
10. GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından düzenlenen, **26. GAP Koordinasyon Kurulu Toplantısı**, Mardin, 8 Haziran 1996.
11. Çağdaş Kadın ve Gençlik Vakfı Mamak Belediyesinin işbirliğiyle düzenlenen, **"Çağdaşlaşma Sürecinde Toplum Merkezlerinin Yeri ve İşlevleri"** konulu sempozyum, Ankara, 18 Mayıs 1997.
12. Van Valiliği ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi işbirliğiyle düzenlenen, **Sosyal Bilimler Kavşağında Doğu ve Güneydoğu Anadolu** konulu sempozyum. 4-6 Haziran 1997, Van.
13. Avrupa Sosyoloji Derneği (European Sociological Association) tarafından düzenlenen **uluslararası Sosyoloji Kongresi**, 27-30 Ağustos 1997, Essex Üniversitesi, İngiltere.
14. Türkiye Bilişim Derneği Tarafından düzenlenen **"Bilişim 97 Kongresi"**, 3-6 Eylül 1997, İstanbul.
15. TODAİE İnsan Hakları Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen, **"20. Yüzyılın Sonunda Kadınlar ve Gelecek"** konulu konferans. 19-21 Kasım 1997, Ankara.
16. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etüdleri Enstitüsü tarafından düzenlenen **"III. Nüfusbilim Konferansı"**, 2-5 Aralık 1997, Ankara.

17. Derneğimizin de çalışmalarının içinde bulunduğu Ankara Habitat Kadın Kozasf'nın düzenlediği, **BM İnsan Hakları Eğitimi 10. Yıl toplantısı**, 8 Aralık 1997, Ankara.
18. Batman İlinde düzenlenen **27. GAP Koordinasyon Kurulu toplantısı**, 13 Mart 1998, Batman.
19. Ankara Yerel Habitat Çalışmalarına Derneğin Katılımı: Demokrasi ve İnsan Hakları Kozası, Kadın Kozası, Kentleşme/Yerleşme Kozası, Evrensel Değerler Kozası, Spor Kozası, Gençlik Kozası ve Çevre Kozası.
20. Van Valiliği tarafından düzenlenen, **"Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun Toplumsal Tarihi Sempozyumu"**, 16-18 Haziran 1999 Van.

D. Proje Kapsamında Yürütülen Seminerler

1. **Kırsal Kadınlara Yönelik Bir Dizi Eğitim Semineri** (Proje yürütücüsü: Prof. Dr. Yakın ERTÜRK), Sosyoloji Derneği, 1996-1997.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)'ndan sağlanan destekle Şanlıurfa'da GAP Bölge Kalkınma İdaresi ile Sinop/Durağan ilçesinde Türkiye Kalkınma Vakfı'nın işbirliğiyle iki seminer gerçekleştirilmiştir.

Seminerlerin amacı; doğa ile uyumlu ve sürdürülebilir kalkınmayı gerçekleştirmek için kırsal kadınlara kendi sorunları ve olası çözüm yolları belirlemede aktif katılım olanağı sağlamaktır.

Seminerlerde Prof. Dr. Yakın ERTÜRK'ün başkanlığında konuyla ilgili uzmanlar, kırsal kesim kadınıyla birlikte çalışmışlardır. Her iki bölgede de çeşitli köylerden 180 civarında katılım olmuştur.

Yazılı basının çok ilgilendiği proje, eğitim materyali olarak kullanılmak üzere filme de alınmıştır.

2. **Doğu Anadolu'nun Kalkındırılması Çerçevesinde Kadının Bilinçlendirilmesi Projesi**, 1996-1997 (Proje Yöneticisi: Vildan AKAN).

Bu proje için HIMOS (Hindu ve Müslümanların Kalkınma Programlarına Mali Yardım Kurumu-HOLLANDA) Vakfı'ndan alınan destekle Erzurum ve Sivas'ın merkez ilçelerinde 1997 yılı içerisinde ikişer köyde ve 6 gecekondü mahallesinde toplam sekiz okuma-yazma kursu açılmış ve kurs sonunda başarılı olanlara belgeleri verilmiştir.

3. Birecik Barajından Etkilenen Nüfusun Yeniden Yerleşimi, İstihdamı ve Ekonomik Yatırımlar İçin Planlama ve Uygulama Projesi, 1997-2000

(Proje Yürütücüsü: Birsen GÖKÇE, Sosyoloji Derneği) GAP Bölge Kalkınma İdaresi öncülüğünde UNDP Desteği ve Sosyoloji Derneği işbirliği ile gerçekleştirilmiştir.

Birecik Barajı'ndan etkilenen biri ilçe (Halfeti) olmak üzere 46 yerleşim biriminde yaşayan halkın katılımıyla yeni yer seçimi, yeniden yerleşim ve yeni ekonomik uğraşı alanlarına yatırım ve istihdam yoluyla yeni durumlara uyum sağlayabilme sürecini başlatmaktadır. Bu sürecin diğer boyutu, kamu kuruluşları arasında eşgüdümü sağlamak olmuştur.

Böylece Proje'nin iki bileşeni **katılım** ve **eşgüdüm** olmaktadır. Halkın kendisi ile ilgili her aşamadaki kararlara katılması ile kararlar ve uygulamalar için kamu kuruluşları arasında eşgüdümün sağlanması Projenin felsefesini oluşturmaktadır. Bu noktadan hareketle, Barajdan etkilenen nüfusun yeniden yerleşiminin mekansal, ekonomik, kültürel, sosyolojik ve psikolojik boyutları bir bütünün ayrılmaz parçaları olarak ele alınmış ve bu doğrultuda 3 yıllık bir süre içinde bir dizi araştırma, planlama, uygulama ve izleme değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

4. Yoksulluğa Dayalı Sosyal Risklerin Azaltılması: Ankara Yenihayat Mahallesi Pilot Proje Uygulaması” (Proje Yöneticisi: Prof. Dr. Aytül Kasapoğlu), 2007, (Sosyoloji Derneği ile Ankara Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nün işbirliği)

Bu çalışmada yerel halkın katılımını sağlayarak, yoksulluğun yarattığı sosyal riskleri minimum düzeye indirecek politika ve programların geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu amaç doğrultusunda hedeflenen proje alanında nicel ve nitel veri toplanmasına ihtiyaç olduğundan öncelikle bu konudaki yerel ilişkiler Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ve Altındağ Kaymakamlığı'nın desteği ile alana ilişkin var olan çalışmalar ve veriler derlenmiştir. Bu alandaki belirli etkinliklere ve toplantılara katılarak bu mahallede yaşayanlar hakkında ön bilgilenmelere sahip olunmuştur.

Sosyoloji Derneği'nin yürüttüğü hane halkı anket çalışması ile de alan hakkında sosyo-ekonomik temellere dayalı veriler toplanmıştır.

Altındağ Belediyesi sınırları içinde yer alan Yenihayat Mahallesi sakinlerinin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bunların karşılanması

ve halkın güçlendirilmesini sağlamak için politika ve programlar geliştirilmesi amaçlanan bu projede, aşağıdaki konularda veri setleri oluşturulmuştur.

Yenihayat Mahallesi halkının,

- Demografik özellikleri (yaş, cinsiyet, eğitim, etnisite, göç, doğum yerleri, vb.)
- Ekonomik düzeyleri (gelir kaynakları, gelir düzeyleri, tüketim kalıpları, vb.)
- İstihdam ve işgücü niteliği (çalışma durumları, sosyal güvenlikleri, sahip oldukları işgücü özellikleri, vb.)
- Kültürel özellikleri (boş zaman etkinlikleri inanç sistemleri, vb.)
- Gruplar arası ilişkileri (organizasyonları, kişiler ve gruplar arası ilişkilerin nitelikleri, ve benzeri konularda araştırmalar)

Nicel bulguların yanı sıra nitel veri toplama teknikleri (gözlem, fotoğraflama, derinlemesine görüşme, odak grup toplantıları , vs) aracılığıyla desteklenmiştir.

5. **“Türkiye’de HIV ile Yaşayan İnsanların Hassasiyet/Savunmasızlık Durumunun Değerlendirilmesi”** (Services for Vulnerability Assesment of People Living with HIV/AIDS (PLHIV) in Turkey) Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile Sosyoloji Derneği’nin hazırladıkları bir protokol çerçevesinde çalışmayı Prof. Dr. Aytül Kasapoğlu ve ekibi yürütmüştür.

Araştırma sorumlusu olan UNDP’nin bölgesel ve yerel uzmanlarının danışmanlığında planlanmış ve uygulanmıştır. Çalışma beş ülkenin Türkiye, Gürcistan, Rusya, Ukrayna ve Özbekistan’ın katılımıyla belgesel düzeyde yürütüldüğünden ekipler arasında eşgüdümün sağlanması amacıyla UNDP ve TİKA (Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi) desteğiyle İstanbul’da üç atölye ve bir dizi tele-konferans gerçekleştirilmiştir. Pozitif Yaşam Derneği de gönüllü kuruluş olarak ulusal raporun hazırlanmasında ve verilerin toplanmasında katkı da bulunmuştur. Ayrıca T.C. Sağlık Bakanlığı, HATAM ve Numune Hastanesi yetkilileri de çalışmanın değişik aşamalarında çeşitli katkılarda bulunmuştur.

Türkiye’de HIV ile yaşayan kişilerin yaşam koşulları ve karşılaştıkları sorunları araştırmak için 3 farklı bilgi toplama tekniği kullanılmıştır.

Bunlar sırasıyla literatür taraması, HIV ile yaşayan kişilerle derinlemesine mülakat ve sağlık, eğitim, çalışma yaşamından temsilcilerle odak grup çalışmalarıdır.

Araştırmada 20 derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiştir. Bunların 16'sı HIV ile yaşamakta, 3'ü bu kişilerin ebeveynleri iken birisi de kadın eştir.

Araştırma amaçlarına hizmet edecek kişilere ulaşabilmek için “yargısal” örnekleme tekniği kullanılmıştır. Görüşülen kişilerin 16'sına Pozitif Yaşam Derneği, üçüne HATAM ve birine Numune Hastanesi aracılığıyla ulaşılmıştır. Mülakatlar Ankara ve İstanbul'da yüz yüze ve telefon aracılığıyla yapılmıştır. Örneklemin büyük çoğunluğu İstanbul'dan olmakla birlikte, Bursa, Aksaray, Malatya ve Iğdır'dan da bazı kişilerle görüşülmüştür.

IV. Yayınlar

- A. 1993 yılında iki, 1994 yılından itibaren de yılda bir kez olmak üzere 2000 yılına kadar toplam sekiz adet **Dernek Bülteni** çıkarılmıştır.
- B. Sosyoloji Derneği ülkemiz sosyal bilimcileri arasında iletişimi arttırmak, üretilen bilgilerin daha çok kişi ve kuruma ulaşmasını sağlamak, akademik üretimde bir standart oluşturmak ve Türkiye'de gerçekleştirilen çalışmaları uluslararası literatüre taşımak için 1997 yılından itibaren hakemli bir dergi “ **Sosyoloji Araştırmaları Dergisi**” çıkarmaya başlamıştır. 1999 yılından itibaren bir cilt, iki sayı olarak yayımlanmaya başlayan dergi 2001 yılı itibarıyla yılda iki kez yayınlanmaktadır. TÜBİTAK-ULAKBİLİM tarafından Sosyal Bilimler Veri Tabanına dahil edilmiş olup (IBSS) ve (CSA) (Cambridge Scientific Abstract) Sociological Abstracts tarafından taranan dergiler arasında yer almaktadır.

C. Kitaplar

1. **Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde Sosyolojinin 52. Yılı toplantısı**, (Derleyen: Doç. Dr. Aytül KASAPOĞLU) Ankara: 1992, Sos. Der. Yay No: 1. 136 s.

Bu kitap, Sosyoloji Derneği'nin 21 -22 Kasım 1991 'de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde sosyoloji öğretimine başlanmasının 52. yılını kutlamak amacıyla yaptığı bilimsel toplantıda sunulan tebliğlerin biraraya getirilmesinden oluşmuştur.

Sosyoloji lisans ve lisansüstü programlarıyla istihdam sorunlarının tartışıldığı bu toplantıya Türkiye'deki onüç (sözkonusu tarihte)

Sosyoloji bölümü temsilcileriyle katılmıştır. İki tam gün sürmüş olan toplantıda yaklaşık 200 sosyolog biraraya gelmiştir. Ayrıca çok sayıda resmi ve özel sektör mensupları da ilgili toplantıda tebliğleri izlemişlerdir.

Mezunların kadro sorunu, sosyoloji öğretmenliğinin bağımsız hale getirilmesi, ders içeriklerinin yeniden düzenlenmesi, sosyoloji ders kitaplarının yazılması, sosyoloji öğretiminin kalitesinin yükseltilmesi, ülkemizin toplumsal sorunlarına çözüm önerebilecek araştırma projeleri gerçekleştirme ve bunları kamuoyuna duyurma gibi konularda 20 konuşma yapılmıştır. Kitap, iki günlük bilimsel toplantıda yapılmış olan konuşma, sunulan tebliğ ve tartışmaları, Dernek tüzüğü ve Bölüm programlarını içermektedir.

2. **Toplum ve Çevre**, (Yayına hazırlayan: Doç. Dr. Yakın ERTÜRK), Ankara: 1993, Sos. Der.Yay. No:2, 136 s.

Bukitap, Türkiye Çevre Vakfı “Enviroment Liason Center Internationar dan sağladığı desteği Sosyoloji Derneği’ne kanalize etmesi sonucu, Sosyoloji Derneği tarafından 8 Ocak 1993 günü Bilkent Hotel (Ankara)’de gerçekleştirilen “Toplum ve Çevre” konulu toplantıda sunulan tebliğlerin biraraya getirilmesi sonucu oluşturulmuştur.

Günümüz toplumlarının yaşadığı problemler arasında çevre sorununun oldukça büyük bir yer tuttuğu bilinen bir gerçektir. Sosyoloji Derneği sahip olduğu toplumsal sorumluluk bilincinden hareketle bu konuya eğilmiş ve konunun bilim insanlarınca akademik bir platformda tartışılmasını sağlamıştır.

Toplantıda, “Toplum Bilimi ve Çevre”, “21. Yüzyılın Eşiğinde Kent ve Çevre”, “Kırsal Çevre Sorunları ve Köylülük”, “Önce İnsan: Kaba Çevreci İdeolojiye Karşı Yazı”, “Toplum ve Çevre”, “Çevre Sorunlarına Sosyolojik Bir Bakış” ve “Çevre Kirliliği, Çevre Koruması Kavramlarına 3. Dünya Bilinci ile Bakış” başlıkları altında değişik tebliğler sunulmuştur. Sonuçta, konu ile ilgili genel bir değerlendirme üzerine yapılan tartışmaların yanısıra bir de panel düzenlenmiştir.

3. **Gecekondularda Aileler Arası Geleneksel Dayanışmanın Çağdaş Organizasyonlara Dönüşümü**, Ankara: 1993, TC. Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Yayını, 503 s.

Bu araştırma, Prof. Dr. Birsen GÖKÇE (H.Ü.) başkanlığında, Doç. Dr. Feride ACAR (ODTÜ), Doç.Dr. Ayşe Güneş AYATA (ODTÜ), Doç. Dr. Aytül KASAPOĞLU (A.Ü.), Doç. Dr. İnan ÖZER (H.Ü.) ve Doç. Dr. Hamza UYGUN (H.Ü.)’nin oluşturduğu altı kişilik bir ekiple gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu çalışma, 1993 yılı Aralık ayında Başbakanlık Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı tarafından 3000 adet basılmıştır. Türkiye gecekondularını kapsayan ve 79 merkezdeki 1.585.455 gecekondudan seçilen örneklem üzerinde yürütülen bu araştırma; Türkiye'de gecekondulu ailelerinin toplumsal yapı içindeki yerini ve işlevlerini saptamak, bu işlevlerin ekonomik toplumsal dönüşümlere bağlı olarak nasıl değiştiğini ortaya koymak ve sonuçta aile kurumunun niteliklerinde, işlevlerinde, aile içi ilişkilerinde ve ailenin çağdaş toplumsal örgütlerle olan ilişkilerinde ne tür gelişmeler olduğunu belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın bulgularından hareketle sonuçları üç temel başlık altında toplamak olanaklıdır:

- a. Gecekondulu ailesi kentli bir nüfus kesimidir.
- b. Kentli olmakla birlikte kente özgü bir konumları bulunmamaktadır.
- c. Kentli ve özgün gecekondulu nüfus bir alt kültür oluşturmuştur.

Ayrıca, gecekondulu ailelerinde bir çözülme görülmediği; yeni değerlerin kazandırılmasında eğitimin ve özellikle yörelerde oluşturulacak **“toplum merkezleri”** gibi kurumlar aracılığıyla hedef kitle olarak kadınlara yönelmenin yararlı olabileceği ortaya konmuştur. Öte yandan, akrabalık dayanışmasında geleneğe dayalı bir dayanışma türünden, modern topluma daha fazla entegre olmaya yönlendirilmenin destekleneceği bir anlayışın egemen kılınabileceği; modern örgütlere katılımın desteklenmesinin bireyselleşme ve kamusal davranışların geliştirilmesi ve demokratik değerlerin ve kültürün yerleştirilmesi bakımından önemli olabileceği; komşuluk alanlarının küçültülerek sıcak ve yüz yüze ilişkilerin özünü koruyacak boyuta indirgemenin ve ayrıca ortak sorunların tartışılacağı mekanlar yaratılarak mahallelik bilincinin oluşturulması ile gündelik dayanışma beklentisinin ortak amaçlara yönlendirme aracı olarak kullanılmasının yararlı olacağı belirlenmiştir.

Gecekondulu nüfusun oluşturduğu alt kültür, modernleşme yaklaşımının bir kültürden diğerine geçiş beklentisini karşılamamaktadır. Bir yanda kent yaşamı ile bir çok açıdan bütünleşmiş bir nüfus söz konusu iken, öte yandan geleneksel dayanışma türleri bütün yoğunluğu ile yaşanmaktadır. Bu durumun evrensel kültür ile de ilişkisi kurulabilir. Modernizm sonrası toplum, toplumsal kontrol mekanizması düşük olan yüzyüze sıcak ilişkilerin geliştiği bir toplumdur. Bu çerçevede

modern örgütlere geçmek, modern dayanışmayı zorlamak yerine, bireyi çağdaş değerlerle bezeyip, geleneksel dayanışma ağlarını hem koruyup hem de dönüştürerek eşitlikçi, katılımcı ve özgür yapıların oluşmasına olanak sağlamak gerektiği sonucuna varılmıştır.

4. **GAP Bölgesi Baraj Göl Aynasında Kalacak Yörelerde İstihdam ve Yeniden Yerleştirme Sorunları Araştırmasının Yöneticiler İçin Özeti.** Ankara: 1994, Sosyoloji Derneği, 29 s. (GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından yayınlanmıştır).
5. **Survey on The Problems of Employment and Resettlement in Areas Which will be Affected by Dammed Lakes in GAP Region,** Ankara: 1994, Sociological Association, 30 p. (GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından yayınlanmıştır).
6. **SUYUN ÖTEKİ YÜZÜ, GAP Bölgesi Baraj Göl Aynası Altında Kalacak Yörelerde İstihdam ve Yeniden Yerleştirme Sorunları Araştırması,** Ankara: 1994, (Koordinatör: Prof. Dr. Birsen GÖKÇE. Prof. Dr. Ahmet ŞAHİNÖZ; Doç. Dr. Ahmet SALTİK, Selami DOĞANAY, Tunç TAYANÇ, Yrd. Doç. Dr. Cüneyt OZANSOY), Ankara:2006, Sosyoloji Derneği

Bu araştırma , GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'nın desteği ile Sosyoloji Derneği tarafından gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de ilk kez Keban barajının yapımı sürecinde ve sonrasında yaşananlardan yola çıkılarak gelecek için somut önerilerin geliştirilmesine ve bu doğrultuda yapılacak plan ve programlara katkı sağlamayı amaçlamıştır.

Araştırma çerçevesinde, yapımı tamamlanan üç baraj (Karakaya, Hancı ve Hacıhıdır), yapımı devam etmekte olan dört baraj (Atatürk, Dicle, Kralkızı ve Batman) ve yapımı planlanan bir baraj (İlusu) olmak üzere sekiz barajdan etkilenmiş ya da etkilenecek olan nüfustan örnek seçilerek, bölge içinde ve bölge dışında yüzyüze görüşmelerle anket uygulaması yapılmıştır.

Alan çalışmasında, örnekleme çıkan kırsal alanda 1321, kentsel alanda 281 kişi olmak üzere toplam 1602 kişiyle görüşülmüştür. Bu evrenden çeşitli ölçütler ve tabakalandırmalar sonucu 43 köyde ve mezrada toplam 1058 hane reisi ile görüşülerek, sosyoekonomik özellikleri ve gelecek beklentileri belirlenmiştir. Ayrıca, geçmişte iskan edilen hanelere yönelik yapılan 421 anketle beraber toplam hane halkı anket sayısı 1479 olarak gerçekleşmiştir.

Toplanan veriler bilgisayar ortamında değerlendirilerek, sonuçlar ve sonuçlara dayalı eylem planı 498 sayfalık bir rapor haline getirilmiştir.

Ayrıca GAP idaresi tarafından raporun Türkçe ve İngilizce özetleri 30'ar sayfalık dokümanlar halinde kamu kuruluşlarının yararlanmaları amacıyla yayınlanmıştır. Raporun aslı da GAP İdaresi'nin izniyle Sosyoloji Derneği tarafından 2006 yılında "Suyun Öteki Yüzü" adıyla yayınlanmıştır.

7. **Dünya'da ve Türkiye'de Güncel Sosyolojik Gelişmeler Tebliğler Özeti**, İzmir: 1993, Sosyoloji Derneği, 113 s.
8. **Dünya'da ve Türkiye'de Güncel Sosyolojik Gelişmeler**, Ankara: 1994, Sos. Der. Yay No:3, 2 cilt, 672 s.

İki cilt olarak yayınlanmıştır. Sosyoloji Derneği ve Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nün işbirliği ile 3-5 Kasım 1993 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilen, "Dünya'da ve Türkiye'de Güncel Sosyolojik Gelişmeler" konulu I. Ulusal Sosyoloji Kongresi'nde sunulmuş olan toplam 90 bildirinin bir araya getirilmesinden oluşmuştur.

Kongreye ülkemizdeki değişik üniversitelerin hemen hemen bütün sosyal bilimler- ekonomi, sosyoloji, psikoloji, hukuk, siyaset bilimi, eğitim bilimleri, kamu yönetimi v.b.- bölümlerinden çok sayıda konuşmacı ve izleyici katılmıştır. Ayrıca Kongre, pek çok kamu ve özel sektör temsilcilerince de izlenmiştir. Sosyoloji Derneği'nin girişimi ve öncülüğünde, ülkemiz sosyal bilimcilerini böylesi bir akademik ortamda bir araya getirmiş olan Kongre, İzmir Valiliği, İzmir Belediyesi ve Ege Üniversitesi Rektörlüğü tarafından desteklenmiştir.

Kongrede şu başlıklar altında 22 değişik konuda bildiri sunulmuştur: Türkiye'de ve Dünya'da Sosyoloji, Sosyolojinin Kuramsal Sorunları, Sosyolojide Yöntem ve Teknik, Aile Sosyolojisi, Kırsal Kesimde Aile, Türkiye'de Sosyoloji Eğitimi, Sosyal Sınıf ve Tabakalar, Kırsal Kesimde Hareketlilik ve Kentleşme Doğrultusunda Gelişmeler, Gecekondularda Ailelerarası Geleneksel Dayanışma, Kent ve Boş Zamanlar, Ekonomi ve Sanayi Sosyolojisi, Postmodernizm ve Sosyoloji, Toplum ve Modernizm, Toplumda Kadın, Kadın Din ve İdeoloji, Suç ve Çevre, Ulus ve İrk, Din ve Ahlak, GAP, Siyaset Sosyolojisi, Kır Sosyolojisi ve Eğitim Sosyolojisi.

Adı geçen kitap iki cilt halinde Sosyoloji Derneği'nin 3. yayını olarak Dernek tarafından 1994 yılında basılmış ve ülkemiz bilimcilerinin hizmetine sunulmuştur.

9. **Ailenin Çevre Eğitimindeki Rolü**, Ankara: 1995 (Proje Yürütücüsü: Prof. Dr. Aytül KASAPOĞLU. Diğer araştırmacılar: Doç. Dr.

İnan ÖZER, Doç. Dr. Hamza UYGUN, Dr. Meral DİNÇER NAZLIOĞLU), Sos. Der. Yay. No:4,102 s.

Bu araştırma, yukarıda adları verilmiş olan ekip tarafından Sosyoloji Derneği'nce gerçekleştirilmiştir. Küresel Çevre Fonu (GEF), söz konusu araştırmaya mali destek sağlamıştır.

Araştırma, “Ankara’da İki Ayrı Semtte Ailelerin Çevre Eğitimindeki Rolü Araştırma-Eğitim Projesi” adı ile 1 Kasım 1994 tarihinde başlamış ve bir yıllık süre içinde tamamlanmıştır. Önce Mamak ve Çankaya ilçelerinde iki mahalle (Şafaktepe ve Kavaklıdere), proje amaçlarına uygun olarak seçilmiş ve ilgili mahallelerin muhtarları ile birlikte her mahalleden 50 hane olmak üzere toplam 100 hane belirlenmiştir. Araştırmada örneklem birimi olarak “aile” seçildiği için, her hanede; hane reisi ve eşi ile görüşülmüş ve sonuçta toplam 200 kişi ile çeşitli aşamalarda yapılan görüşmeler tamamlanmıştır.

Proje amaçları doğrultusunda önceden belirlenen ailelerin çevreye olan duyarlılıklarının bilgi, tutum ve davranış düzeyinde saptanmasını hedefleyen anket uygulamasından sonra ailenin eğitim gereksinimleri ortaya konmuş ve bu doğrultuda bir eğitim programı geliştirilmiştir. Eğitim sürecinde ise; geliştirilen afiş, poster, el ilanları ve benzeri eğitim materyalinden de yararlanılacak ailelere evlerinde “katılımlı eğitim” tekniği doğrultusunda çevre eğitimi yapılmıştır. Eğitim uygulaması, ağırlıklı olarak çevre konusunda eğitim gereksinimleri daha fazla olan Şafaktepe mahallesinde yapılmıştır. Daha sonra eğitimin istendik değişiklikler meydana getirip getirmediğini saptamak için ikinci test uygulanmıştır.

İlgili çalışma, önceden planladığı gibi 30 Eylül 1995 tarihinde Şafaktepe Toplum Merkezi’nde bir toplantı yapılarak sunulmuş ve bulguları tartışmaya açılmıştır. Mamak Belediye Başkan Yardımcısı İsmet ÖZBAY, Şafaktepe Mahallesi Muhtarı Cafer TAŞKIN, Sosyoloji Derneği Başkanı Birsen GÖKÇE ve Çevre Bakanlığı temsilcisi ile proje kapsamına giren aileler ve diğer mahalle sakinlerinin katıldığı toplantı, proje yürütücülerinin sunuş ve konuşmaları ile gerçekleştirilmiştir. Toplantıda, ailelerin çevre eğitimindeki rolünün çok önemli olduğunun bilimsel olarak kanıtlandığı belirtilmiş ve özellikle kadın ve çocuklar üzerinde durulmasına işaret edilmiştir. Eğitimler sırasında özellikle çevre dostu ürünlerin satın alınması ve çöplerin ayrıştırılması gibi aile üyelerinin birey olarak çevreye duyarlı davranışları kolaylıkla geliştirebilecekleri konulara ağırlık verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu araştırma, 1995 yılında Sosyoloji Derneği tarafından kitap olarak yayınlanmıştır.

10. Toplum ve Göç Bildiri Özetleri, Mersin: 1996 Sosyoloji Derneği, 108 s.

11. Toplum ve Göç, Ankara: 1997, DİE ve Sos. Der. Yay. No: 5

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün desteği ile yayınlanmış olan bu kitap, Sosyoloji Derneği tarafından Mersin Üniversitesinin ev sahipliğinde ve M.Ü. Sosyoloji Bölümü'nün katkılarıyla 20-22 Kasım 1996'da Mersin'de gerçekleştirilen Toplum ve Göç konulu II. Ulusal Sosyoloji Kongresi'nde sunulan 86 bildiri metninin biraraya getirilmesinden oluşmuştur.

Kongreye ülkemizdeki değişik üniversitelerin hemen hemen bütün sosyal bilimler- ekonomi, sosyoloji, psikoloji, hukuk, siyaset bilimi, eğitim bilimleri, kamu yönetimi v.b.- bölümlerinden çok sayıda konuşmacı ve izleyici katılmıştır. Ayrıca Kongre, pek çok kamu ve özel sektör temsilcilerince de izlenmiştir. Sosyoloji Derneği'nin girişimi ve öncülüğünde, ülkemiz sosyal bilimcilerini böylesi bir akademik ortamda biraraya getirmiş olan kongre, Mersin Valiliği, Mersin Belediyesi ve Mersin Üniversitesi Rektörlüğü tarafından desteklenmiştir.

Kongrede ayrıca Adana, Mersin ve Şanlıurfa Belediye Başkanlarının katıldıkları ve Prof. Dr. Ruşen KELEŞ tarafından yönetilen bir panel düzenlenmiştir. Bu panelde belediye başkanları kendi kentlerinde yaşanan göç ve bu göçün yarattığı sorunları tartışmışlardır.

Kongrede şu başlıklar altında 12 değişik konuda bildiriler sunulmuştur: Göç, Neden ve Sonuçları, Göç ve Kentleşme, Kültürel Kimlik, Göç ve Metodolojik Tartışmalar, Kentleşme ve Kent Kimliği, Doğu ve Güneydoğu Anadolu ve Göç, Göç ve Siyaset, Göç ve Ekonomi, Göç ve Aile, Göç ve Eğitim, Göç ve Sağlık, Göç Tarih ve Kültür.

Adı geçen kitap, tek cilt halinde Sosyoloji Derneği'nin 5. nolu yayını olarak, DİE'nün desteği ile 1997 yılında basılmış ve ülkemiz Toplum bilimcilerinin hizmetine sunulmuştur.

12. Sağlık Sosyolojisi, Ankara: 1999 Sos. Der. Yay. No: 6

Dernek kurucu üyelerinden Prof. Dr. Aytül KASAPOĞLU'nun 20 yıldan bu yana Sağlık Sosyolojisi alanında yaptığı ampirik çalışmalar, yine Dernek kurucu üyelerinden Doç. Dr. Mehmet C. ECEVİT tarafından yayına hazırlanmıştır. Akademide üretildiği

halde yayınlanamayan çalışmaları kamuya duyurmak, yenilerinin yapılması kadar önemli bir hizmettir. Bu doğrultuda Dernek bilginin birikimli olarak inşa edilme sürecine katkıda bulunan çalışmaları desteklemektedir.

- 13. 20.Ölüm Yılında Cavit Orhan Tütengil**, Ankara: 1999 Sos. Der. Yay. No: 7,

Kitap, 7 Aralık 1979'da bir saldırı sonucunda hayatını kaybeden Tütengil'i anma amaçlı hazırlanmıştır. Kitapta anma yazılarının yanı sıra meslektaşları tarafından onun sosyolojik görüş ve çalışmaları da tanıtılmıştır.

- 14. III.Ulusal Sosyoloji Kongresi Bildiri Özetleri**, Eskişehir: 2000, Sos. Der. Yay.

- 15. Depremın Sosyolojik Araştırması**, Prof. Dr. Aytül KASAPOĞLU – Doç. Dr. Mehmet ECEVİT, Ankara: 2001, Sos. Der. Yay. No: 8

17 Ağustos 1999 Doğu Marmara depremini ele alan araştırmanın temel amacı deprem hasarlarını azaltmak ve toplumu depreme hazırlamaktır. araştırmada depremin yaratacağı bilinen olumsuzluklara toplumu hazırlıklı kılmak hedeflenmiştir. Çalışma deprem öncesi hazırlıkların yapılmasında ve deprem sonrası hasarları en aza indirebilmek için toplumun nasıl hazırlanacağı konularında özgün ve somut veriye dayanan, tepeden inme yaklaşımlar yerine, tabanın katılımını sağlayan politika önerilerinde bulunan bir çalışmanın ürünüdür.

- 16. Dünyada ve Türkiye’de Farklılaşma/Çatışma/Bütünleşme I, III. Ulusal Sosyoloji Kongresi Bildirileri**, Ankara: 2001, Sos. Der. Yay. No: 9

Kitap, Sosyoloji Derneği ve Anadolu Üniversitesi işbirliği ile gerçekleşen III. Ulusal Sosyoloji kongresinde yer alan bildirilerden oluşmaktadır. Kongre özetlerinden hareketle kongre konusuyla doğrudan ilgili bildirilerin seçilmesine dikkat edilmiştir. Kitaptaki bildiriler sadece imza sahiplerinin görüşlerini yansıtmaktadır. Eskişehir Belediye Başkanlığı tarafından mali destek alınmıştır.

- 17. Dünyada ve Türkiye’de Farklılaşma/Çatışma/Bütünleşme II, III. Ulusal Sosyoloji Kongresi Bildirileri**, Ankara: 2002, Sos. Der. Yay. No: 10

Kitap, Sosyoloji Derneği ve Anadolu Üniversitesi işbirliği ile gerçekleşen III. Ulusal Sosyoloji kongresinde yer alan bildirilerden Kültür- Kimlik, Toplumsal Yapı ve Değişme, Türkiye’de Sosyolojik

Araştırmalar ve Metot Tartışmaları konularındaki bildiriler iki kitap olarak yayınlanmıştır.

- 18. Doğumlarının 100. Yılında Ziyaeddin Fahri FINDIKOĞLU ve Hilmi Ziya ÜLKEN, Yayına Hazırlayan: Nevin Güngör ERGAN, Ankara: 2002, Sos. Der. Yay. No: 11**

Cumhuriyet Dönemimizin ilk bilim adamlarından düşünce tarihimizi başlatan, Sosyal Bilim kültürünü aşıl原因 ve temellerini atan Hilmi Ziya Ülken ve Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu'nun doğumlarının yüzüncü yıl dönümleri nedeniyle Sosyoloji Derneği tarafından planlanan ve Kültür Bakanlığı katkılarıyla gerçekleşen anma toplantısında yapılan konuşma ve tartışmaları kapsayan bir yayındır.

- 19. Barajlar: Yeniden Yerleşim ve Sosyal Etkiler, Doç. Dr. Ali ÇAĞLAR, Ankara: 2003, Sos. Der. Yay. No: 12**

Bu kitaba konu olan iki alan araştırması da barajlarla ilgilidir. İlki baraj yapım öncesi yeniden yerleşim planına ilişkin olan "Yusufeli Barajı Yeniden Yerleşim Planı Sosyal Araştırması"na ilişkin bir çalışmayı; diğeri ise baraj projesi tamamlandıktan sonra barajın projeden bir şekilde etkilenmiş olan insanlara getiri ve götürülerini kapsamaktadır.

- 20. Değişen Dünya ve Türkiye'de Eşitsizlikler, IV. Ulusal Sosyoloji Kongresi Bildirileri, Ankara: 2004, Sos. Der. Yay. No: 13**

Kitap, Sosyoloji Derneği ve Cumhuriyet Üniversitesi işbirliği ve desteği ile gerçekleştirilen "Değişen Dünya ve Türkiye'de Eşitsizlikler" konulu IV. Ulusal Sosyoloji kongresinde 90 civarında bildiri sunulmuştur. Kitap Bilim Kurulu'nca seçilmiş bildirilerden oluşmaktadır.

- 21. Türkiye'deki Sosyoloji Bölümlerinin ve Sosyoloji Derneği Üyelerinin Adres Bilgileri, Yayına Hazırlayan: Gökhan SAVAŞ, Ankara: 2005, Sos. Der. Yay. No: 14**

- 22. Öncesi ve Sonrasıyla Keban Barajı, 30 Sonra Yıl Ağın ve Keban Köylerinin Sosyo-Ekonomik Durumu, Prof. Dr. Birsen GÖKÇE – Dr. İsmet PARLAK, Ankara: 2005, Sos. Der. Yay. No: 15**

Çalışma, Keban Barajı yapımı sonrasında Elazığ ilinin Ağın ve Keban ilçelerinde ortaya çıkan sosyo-ekonomik değişimi saptamayı hedeflemiştir. Bu amaç doğrultusunda ilk aşaması 1070 yılında gerçekleşmiş ve iki ilçe ile bu iki ilçeye bağlı olan 32 köy üzerinde toplam 655 kişiyle, sonrasında yaşanan değişmeyi saptamak amacıyla

32 yıl sonra 2002 yılında ise söz konusu iki ilçe merkezinde ve 41 köyde toplam 1261 kişiyle görüşülmüştür.

Kitapta teknolojik bir olayın bölgenin, sosyo-ekonomik boyutla yaşam biçiminde meydana getirdiği değişiklikleri sergilenecek, bu değişiklikleri değerlendirmiştir.

- 23. Manisa Şehri Üzerine Sosyal Bir Araştırma, Fatma TAŞKINGÖL BAŞARAN, Ankara: 2005, Sos. Der. Yay No: 16**

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü Sosyoloji kürsüsünün 1944 mezunu Fatma Taşkingöl Başaran'ın doktora tezidir. İlk kent araştırmalarından biri olan bu çalışma 1950'li yıllardaki kent yapısının özelliklerini yansıtmak bakımından önemli bulunduğundan yayınlanmıştır.

- 24. Suyun Öteki Yüzü, Birsen GÖKÇE vd. Ankara: 2006, Sos. Der. Yay. No: 17, (1994'te GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan araştırma)**

Kitap GAP Bölgesi baraj göl aynasında kalacak yörelerde istihdam ve yeniden yerleşim sorunlarının araştırılması üzerinedir. Faaliyetlerin daha sağlıklı yürütülmesine yönelik politika ve stratejilerin belirlenmesi ve uygulamada toplum katılımının harekete geçirilmesinin yollarının ortaya konması amacıyla bu araştırma tasarlanmıştır. Sosyoloji Derneği'nin talebi ile GAP Kalkınma İdaresi'nin izniyle 2006 yılında yayınlanmıştır.

- 25. Social Dynamics of Global Terrorism and Prevention Policies, Yayına Hazırlayan: Nilay ÇABUK KAYA ve Aykan ERDEMİR, Ankara: 2006, Sos. Der. Yay. No: 18**

Küresel Terörizmin Sosyal Dinamikleri adlı bu kitap 6-7 Nisan 2006 yılında NATO ve TÜBİTAK tarafından desteklenen ve Sosyoloji Derneği tarafından düzenlenen Çalıştayın bildirilerinden oluşmaktadır. İngilizce basım ve yayını NATO üstlenmiştir.

- 26. Örgüt Kuramları – Fonksiyonalist Açısından Örgüt Kuramlarının Değerlendirilmesi, Doç. Dr. Suna TEKEL, Ankara: 2008, Sos. Der. Yay, No: 19**

Bu kitabın temel konusunu örgüt teorileri oluşturmaktadır. Örgütlerle ilgili yaklaşımların incelendiği bu kitap bilimsel bir çaba olmanın yanında, okuyucunun zihninde yer alan kalıplarla gerçek dünyadaki modellerin karşılaştırılmasını ve sonuçta örgütlere dair anlayışın artmasını sağlayarak bir farkındalık oluşturmaya yardımcı olmayı hedeflemektedir.

- 27. Türkiye’de Güncel Toplumsal Sorunlar, V. Ulusal Sosyoloji Kongresi Bildirileri** (CD formatında) , Ankara: 2008, Sos. Der.Yay No: 20

CD, Sosyoloji Derneği ve İnönü Üniversitesi işbirliği ile 2006 yılında gerçekleştirilen Güncel Toplumsal Sorunlar konulu V. Ulusal Sosyoloji kongresinde yer alan bildirilerden oluşmaktadır.

- 28. Bölgesel Kalkınmanın Can Suyu: GAP, Birsen GÖKÇE vd.** Ankara: 2010, GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Sos. Der. Yay No: 21, 420 s.

Bu çalışma, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı’nın talebi doğrultusunda ve Türkiye Bilimsel Araştırmalar Kurumu (TÜBİTAK)’nın desteğiyle yapılan “GAP’ın Karşılaştırmalı Sosyo-Ekonomik Profili” adlı projenin kitaplaştırılmış halidir.

“Bölgesel Kalkınmanın Can Suyu: GAP” adı ile kitaplaştırılan bu araştırmanın konusunu, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımını benimsemiş olan GAP’ın bölge insanı üzerindeki sosyal ve insani gelişme göstergeleri açısından izlenmesi ve GAP’ın bölgeye olan sosyal-ekonomik etkilerinin, yaklaşık 10-15 yıl öncesine göre, karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmesi oluşturmaktadır.

Çalışmanın temel amacı ise, sürdürülebilir kalkınma açısından GAP’ın sosyal etki değerlendirmesinin yapılmasıdır. GAP’ın sosyal etkilerini bütünsel olarak değerlendirmeye yönelik olan bu etki araştırmasında proje-merkezli yaklaşım yerine, hedef-kitle merkezli yaklaşım kullanılmıştır. Hedef-kitle merkezli değerlendirme yaklaşımı ile GAP’ın etkilerine, bölge insanının çeşitli sosyal ve insani kazanımları temelinde bakılmış ve projenin etkisi bu göstergeler bağlamında saptanmaya çalışılmıştır. Bu değerlendirme kapsamında hem GAP’ın fiziksel ve mali göstergelerinin hem de projenin uygulama süreci ve performans göstergelerinin bir arada ele alınması olanaklı olmuştur.

Çalışmada veri toplama tekniği olarak nicel ve nitel veri toplama teknikleri bir arada ve birbirlerini tamamlayacak şekilde kullanılmıştır.

Nicel veri toplama tekniği olarak GAP’ın etkinliğinin ölçülmesinde etkin olan doğrudan görüşme yoluyla soru formu uygulanmıştır. Bu amaçla, “*Hane Halkı Reisi Görüşme Formu*”, “*Kadın Görüşme Formu*”, “*Genç Görüşme Formu*”, “*Mahalle Genel Bilgi Formu*”, “*Köy Genel Bilgi Formu*” olmak üzere beş farklı soru formu hazırlanıp doğrudan

görüşme yoluyla uygulanmıştır. Ayrıca ilgili kamu kurum ve kuruluş yetkililerinin doğrudan GAP ile ilgili görüş ve önerilerini almak üzere “Kamu Kurum ve Kuruluş Yetkilileri Soru Formu” hazırlanarak, 300 kişiye posta yoluyla gönderilmiş ve 136’sından cevap gelmiştir. Bölge ziyareti, iki odak grup çalışması ile tamamlanmıştır.

Veriler, dokuz GAP ilinin kentsel ve kırsal alanlarında (hane reisi-kadın-genç aynı haneden olmak üzere) 1230’u kadın, 1230’u hane reisi ve 1230’u da genç, toplam 3690 kişi ile yüz yüze yapılan görüşmelerden, 20 odak grup çalışması, 45 derinlemesine mülakattan, konu ile doğrudan ilgili 136 Kamu Kurum ve Kuruluş Yetkilisine posta yoluyla gönderilen soru kâğıtlarından ve çalışma kapsamında gidilen köy-mahallelerden 17 köy muhtarı, 49 mahalle muhtarı olmak üzere toplam 66 muhtardan elde edilmiştir.

29. **Bölgesel Kalkınmanın Can Suyu: GAP Yönetici Özeti**, Birsen GÖKÇE vd. Ankara: 2010GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ve Sos. Der.Yay No: 21

Yukarıda bahsedilen çalışma tamamlanıp yayımlandıktan sonra, ayrıca aynı çalışmanın Türkçe ve İngilizce ayrı basım olmak üzere Yöneticiler İçin özeti de hazırlanarak Sosyoloji Derneği ve GAP İdaresi’nin işbirliğiyle yayınlanmıştır.

Burs

1996 yılında genel kurulun aldığı bir kararla Tüzük değişikliği yapılarak, Dernek gelirinin % 10’u tutarında her yıl Toplumbiliminde lisans ya da yüksek lisans yapan öğrencilere Yönetim Kurulu kararıyla burs verilmektedir.Bu güne kadar sosyoloji dalında yüksek lisans yapan 12 öğrenciye burs verilmiştir.

EKLER:

Ek:1 Tüzük.

Ek:2 Sosyal Araştırmalar Dergisi’nde yayınlanmış makaleler.